

De Stand van de Advocatuur en het Notariaat 2022

16 Nederlandse advocatuur 2022

- 18 Snelste groeiers 2018-2022
- 19 Advocaat-stagiairs
- 20 Vrouwelijke advocaten
- 22 Vrouwelijke partners
- 24 Bruto salarissen
- 25 Leverage

26 Nederlands notariaat 2022

- 28 Cumulatief 2022
- 29 Een krappe juridische arbeidsmarkt?

Nederlandse advocatuur 2022

Het aantal advocaten werkzaam bij de vijftig grootste advocatenkantoren van Nederland groeit rustig door. Dat is dit jaar niet zo zeer te danken aan de allergrootsten – daarvan zijn er een boel licht gekrompen –, maar vooral aan de groei van een reeks succesvolle middelgrote en internationale kantoren.

Teksten De Stand van de Advocatuur en het Notariaat 2022

4.785

Bij de top 50 werken in totaal 4.785 advocaten (vorig jaar nog 4.666). Dit betekent dat meer dan een kwart van de 18.000 Nederlandse advocaten werkzaam is bij een top 50-kantoor.

103

Er zijn 103 in het buitenland beëdigde advocaten werkzaam bij achttien Nederlandse top 50-kantoren. De helft van hen werkt bij De Brauw Blackstone Westbroek.

Verantwoording

De Stand van de Advocatuur en het Notariaat is samengesteld op basis van door advocaten- en notariskantoren aangeleverde gegevens. De kantoren zijn onder meer bevraagd op aantallen advocaten/notarissen, aantal partners, man-vrouwverhouding en salarissen voor eerste-, vierde- en zevendejaars advocaten, steeds per 1 januari 2022.

Als geheel is de rangschikking iets minder veranderlijk dan vorig jaar. De top 10 blijft ongewijzigd ten opzichte van de vorige Stand – toen er wel enkele wijzigingen waren –, al is het aantal advocaten bij zes top 10-kantoren licht afgenomen: bij Loyens & Loeff, NautaDutilh, Houthoff, Stibbe, Allen & Overy en AKD. Van Doorne, Pels Rijcken en Clifford Chance hebben wel iets meer advocaten in dienst dan een jaar geleden.

In de top 10 is enkel de nummer één, De Brauw Blackstone Westbroek, opnieuw fors gegroeid. 's Lands grootste advocatenkantoor telt nu 350 advocaten (vorig jaar 329, +6,4%), en heeft hiermee weer meer afstand genomen van zijn Zuidas-concurrenten. Het aantal advocaten is inclusief ruim vijftig in het buitenland beëdigde *international lawyers*, die werkzaam zijn in Amsterdam. De Brauw telt nu zelfs een kleine honderd advocaten meer dan de nummer twee van de top 50, Loyens & Loeff.

Groei middelgrote kantoren

Het zijn vooral middelgrote kantoren die zowel gedurende 2021 als in de afgelopen vijf jaar succesvol zijn doorgegroeid. Damsté was afgelopen jaar procentueel de grootste groeier:

het aantal advocaten steeg met 25% van 44 naar 55, mede dankzij een fusie met het kleinere Dijks Leijssen.

Taylor Wessing telt nu meer dan zestig advocaten. Wijn en Stael en Stek komen ieder met circa 13% groei boven de vijftig advocaten uit. Nysingh komt voor het eerst boven de honderd advocaten uit (104). Ook DVDW Advocaten, Ploum, Cleerdin & Hamer, Hekkelman en Holla zagen hun *headcount* flink toenemen. Opvallende dalers zijn er ook: Simmons & Simmons zakt van plek 24 naar 31 met 57 advocaten (vorig jaar 65). HVG Law daalt van plaats 12 naar 15 met 107 advocaten (vorig jaar 116). Na jaren van groei maakt Dentons een pas op de plaats, met zes advocaten minder (nu 78).

Nieuwe binnenkomers

Een hoge nieuwe binnenkomer is de advocatenpraktijk van DAS Rechtsbijstand, 96 mensen sterk en goed plaats 17. Terug van weggeweest zijn Greenberg Traurig en Osborne Clarke, met ieder 43 advocaten. Ook nieuw is Brinkhof, met 38 advocaten. Vier nieuwe binnenkomers betekent dat er vier kantoren uit de lijst zijn gevallen. Dit zijn Van Iersel Luchtman, Florent, TeekensKarstens en De Haan.

Top 50 Nederlandse advocatuur 2022

POSITIE		AANTAL		Advocaten per kantoor	
2022	2021	2022	2021	2022	2021
1	(1)	■	De Brauw Blackstone Westbroek	350	329
2	(2)	■	Loyens & Loeff	251	258
3	(3)	■	NautaDutilh	249	257
4	(4)	■	Houthoff	243	255
5	(5)	■	Stibbe	214	220
6	(6)	■	Allen & Overy	197	201
7	(7)	■	AKD	180	185
8	(8)	■	Van Doorne	172	165
9	(9)	■	Pels Rijcken	162	160
10	(10)	■	Clifford Chance	138	136
11	(11)	■	DLA Piper	128	124
12	(13)	▲	Dirkzwager	116	114
13	(14)	▲	CMS	114	113
14	(15)	▲	Kennedy Van der Laan	109	103
15	(12)	▼	HVG Law	107	116
16	(16)	■	Nysingh	104	93
17	(-)	▲	DAS Rechtsbijstand	96	nb
18	(17)	▼	Van Benthem & Keulen	84	86
19	(18)	▼	Lexence	79	84
20	(18)	▼	Dentons	78	84
21	(22)	▲	Freshfields Bruckhaus Deringer	77	70
	(21)	■	BarentsKrans	77	72
	(20)	▼	Baker McKenzie	77	81
24	(23)	▼	Holla	74	68
25	(26)	▲	Ploum	70	63
26	(25)	▼	Boels Zanders	68	64
27	(28)	▲	Bird & Bird	64	60
28	(30)	▲	Taylor Wessing	61	52
	(27)	▼	Van Diepen Van der Kroef	61	61
30	(29)	▼	Linklaters	59	57
31	(24)	▼	Simmons & Simmons	57	65
32	(37)	▲	Damsté	55	44
33	(33)	■	Stek	54	48
	(31)	▼	La Gro Geelkerken	54	51
35	(35)	■	Wijn & Stael	51	45
36	(37)	▲	DVDW	49	44
	(31)	▼	TRIP	49	51
38	(37)	▼	Hekkelman	48	44
39	(41)	▲	Cleerdin & Hamer	47	43
40	(35)	▼	Hogan Lovells	46	45
41	(41)	■	Norton Rose Fulbright	45	43
42	(34)	▼	Eversheds Sutherland	44	47
43	(-)	▲	Greenberg Traurig	43	28
	(-)	▲	Osborne Clarke	43	34
45	(46)	▲	LXA Advocaten	42	41
	(44)	▼	KienhuisHoving	42	42
47	(41)	▼	Ten Holter Noordam	41	43
48	(44)	▼	BANNING	40	42
49	(-)	▲	Brinkhof	38	35
	(47)	▼	Jones Day	38	40

Snelste groeiers

Structurele groei – of krimp – van een advocatenkantoor manifesteert zich pas echt goed over de loop van meerdere jaren. Zeventien kantoren zijn sinds 2018 met 20% of meer gegroeid, leert een blik op de tabel Snelste groeiers 2018-2022.

Het grootste succesverhaal – procentueel dan toch – komt op naam van Ploum: het Rotterdamse kantoor is in de afgelopen vijf jaar met 75% gegroeid, van veertig naar zeventig advocaten. Een imposante prestatie, nadat het kantoor zich een aantal jaar geleden nog in een dal bevond.

Een drietal middelgrote kantoren noteerde over de afgelopen vijf jaar een groei van rond de 50%: Eversheds Sutherland (van 29 naar 44 advocaten), Hekkelman (van 32 naar 48) en Damsté (van 37 naar 55). Ook de niet te stuiten opmars van Stek (45,9% groei), Wijn & Stael (41,7%) en de Nederlandse vestiging van Linklaters (37,2%) springt in het oog.

Van de grootste kantoren aan de Zuidas is DLA Piper sinds 2018 het meest gegroeid. Het aantal advocaten is er met een derde gestegen, van 97 naar 128. Dentons stond stevast hoog in deze lijst met groeiers, maar heeft door een lichte krimp iets moeten inleveren.

Het aantal kantoren dat in vijf jaar tijd is gekrompen, komt uit op dertien. Bij vier top 50-kantoren is het aantal advocaten zelfs met circa 10% gedaald: bij NautaDutilh, Simmons & Simmons, Van Diepen Van der Kroef en Boels Zanders.

Top 50 Snelste groeiers 2018-2022

POSITIE		TOTAAL	GROEI		
2022	2021	Aantal advocaten per kantoor	2022	2018	in %
1	(5)	↑ Ploum	70	40	75
2	(34)	↑ Eversheds Sutherland	44	29	51,7
3	(37)	↑ Hekkelman	48	32	50
4	(9)	↑ Damsté	55	37	48,6
5	(34)	↑ Stek	54	37	45,9
6	(10)	↑ Wijn & Stael	51	36	41,7
7	(3)	↓ Linklaters	59	43	37,2
8	(15)	↑ Holla	74	54	37
9	(8)	↓ Taylor Wessing	61	45	35,6
10	(18)	↑ DLA Piper	128	97	32
11	(1)	↓ Dentons	78	61	27,9
12	(11)	↓ Van Benthem & Keulen	84	66	27,3
13	(-)	↑ Brinkhof	38	30	26,7
14	(28)	↑ DVDW	49	40	22,5
15	(2)	↓ BarentsKrans	77	63	22,2
16	(22)	↑ Nysingh	104	86	20,9
17	(34)	↑ Cleerdin & Hamer	47	39	20,5
18	(19)	↑ Kennedy Van der Laan	109	91	19,8
19	(12)	↓ Dirkzwager	116	97	19,6
20	(43)	↑ Freshfields Bruckhaus Deringer	77	65	18,5
21	(21)	■ Van Doorne	172	146	17,8
22	(17)	↓ Ten Holter Noordam	41	35	17,1
23	(26)	↑ De Brauw Blackstone Westbroek	350	300	16,7
24	(13)	↓ Allen & Overy	197	170	15,9
25	(14)	↓ Norton Rose Fulbright	45	39	15,4
26	(47)	↑ Bird & Bird	64	57	12,3
27	(40)	↑ Clifford Chance	138	123	12,2
28	(23)	↓ Pels Rijcken	162	146	11
29	(25)	↓ Houthoff	243	224	8,5
30	(4)	↓ Lexence	79	73	8,2
31	(16)	↓ Stibbe	214	202	5,9
32	(33)	↑ Loyens & Loeff	251	249	0,8
	(-)	↑ DAS Rechtsbijstand	96	nb	0
	(-)	↑ Greenberg Traurig	43	nb	0
	(46)	↑ LXA Advocaten	42	nb	0
	(-)	↑ Osborne Clarke	43	nb	0
	(31)	↓ La Gro Geelkerken	54	nb	0
38	(30)	↓ AKD	180	181	-0,6
39	(42)	↓ CMS	114	115	-0,9
	(32)	↓ HVG Law	107	108	-0,9
41	(39)	↓ Baker McKenzie	77	78	-1,3
42	(49)	↑ BANNING	40	41	-2,4
43	(29)	↓ TRIP	49	51	-3,9
44	(24)	↓ Hogan Lovells	46	48	-4,2
45	(41)	↓ KienhuisHoving	42	44	-4,5
46	(45)	↓ Jones Day	38	40	-5
47	(44)	↓ NautaDutilh	249	275	-9,5
48	(31)	↓ Simmons & Simmons	57	63	-9,5
49	(48)	↓ Van Diepen Van der Kroef	61	68	-10,3
50	(46)	↓ Boels Zanders	68	76	-10,5

Advocaat-stagiairs

De Brauw Blackstone Westbroek komt wederom uit de bus als de grootste opleider van jonge advocaten. Het kantoor telt per 1 januari 2022 liefst 135 advocaat-stagiairs, twintig meer dan vorig jaar. Op enige afstand volgt Loyens & Loeff met 88 advocaat-stagiairs (vorig jaar 82). Houthoff heeft op opleidingsgebied juist een pas op de plaats gemaakt. Telde het kantoor begin 2021 nog 105 advocaat-stagiairs, nu zijn dat er 83 (-21%). Ook bij NautaDutilh is het aantal advocaat-stagiairs behoorlijk gedaald, van 73 vorig jaar naar 62 nu.

Verder valt op hoe gegroeide kantoren ook aantoonbaar meer investeren in juridisch talent: zo is het aantal advocaat-stagiairs bij onder anderen Van Doorne, Freshfields, Nysingh, Ploum en BarentsKrans in een jaar tijd met vier of meer toegenomen. Het gros van de middelgrote kantoren uit de top 50 leidt twaalf tot veertien advocaat-stagiairs op; over de hele linie iets meer dan vorig jaar. Uitzondering is het toch fors gegroeide Eversheds Sutherland, waar vorig jaar nog twaalf advocaat-stagiairs werkten, en nu zes.

1.404

In totaal stomen de vijftig grootste advocatenkantoren per 1 januari **1.404 advocaat-stagiairs** klaar voor de toekomst, **59 meer dan vorig jaar (+4,4%)**.

Top 50 Advocaat-stagiairs 2022

POSITIE		TOTAAL		TOTAAL	
2022	2021	Aantal stagiairs per kantoor	2022	2021	Advocaten
1	(1)	De Brauw Blackstone Westbroek	135	115	350
2	(3)	Loyens & Loeff	88	82	251
3	(2)	Houthoff	83	105	243
4	(4)	Stibbe	77	79	214
5	(6)	Allen & Overy	65	67	197
6	(5)	NautaDutilh	62	73	249
7	(7)	Van Doorne	53	48	172
8	(9)	AKD	46	46	180
	(7)	Pels Rijcken	46	48	162
10	(10)	HVG Law	41	43	107
11	(11)	Dirkzwager	37	39	116
12	(13)	DLA Piper	35	35	128
13	(14)	CMS	32	32	114
14	(12)	Clifford Chance	31	36	138
15	(24)	Freshfields Bruckhaus Deringer	30	20	77
16	(18)	Nysingh	29	23	104
17	(21)	BarentsKrans	27	22	84
	(15)	Van Benthem & Keulen	27	26	84
19	(23)	Holla	24	21	74
	(15)	Kennedy Van der Laan	24	26	109
	(18)	Baker McKenzie	24	23	77
22	(18)	Simmons & Simmons	22	23	57
23	(-)	DAS Rechtsbijstand	20	nb	96
	(21)	Lexence	20	22	79
25	(26)	Ploum	18	14	70
	(17)	Dentons	18	24	78
27	(25)	Bird & Bird	17	15	64
	(26)	Linklaters	17	14	59
29	(33)	Van Diepen Van der Kroef	16	11	61
30	(38)	Boels Zanders	14	10	68
	(33)	TRIP	14	11	49
	(-)	Osborne Clarke	14	nb	43
33	(47)	Cleerdin & Hamer	13	7	47
	(33)	Jones Day	13	11	38
	(29)	Wijn & Stael	13	13	51
	(31)	LXA Advocaten	13	12	42
	(26)	Ten Holter Noordam	13	14	41
38	(40)	Stek	12	9	55
	(44)	DVDW	12	8	54
	(-)	Greenberg Traurig	12	nb	43
	(-)	Brinkhof	12	nb	38
	(38)	Damsté	12	10	55
	(33)	Hekkelman	12	11	48
	(29)	Hogan Lovells	12	13	46
45	(40)	Taylor Wessing	11	9	61
	(44)	Norton Rose Fulbright	11	8	45
47	(40)	La Gro Geelkerken	10	9	54
48	(40)	KienhuisHoving	7	9	42
49	(31)	Eversheds Sutherland	6	12	44
50	(47)	BANNING	4	7	40

Man-vrouwverhouding advocaten

Over de hele linie komt gendergelijkheid op de werkvloer van de grootzakelijke advocatuur steeds een stapje dichterbij. Mannelijke advocaten zijn weliswaar nog net in de meerderheid, maar per 1 januari 2022 is 46% van alle advocaten werkzaam bij de top 50-kantoren vrouw, oftewel **2.200 van de 4.785 advocaten**.

Net als vorig jaar bestaat het totale advocatengilde bij twaalf kantoren voor tenminste de helft uit vrouwen. **Eversheds Sutherland** is op dit vlak opnieuw de lijststaandevoerder: het aandeel

Van de grootste Zuidas-kantoren heeft Houthoff de meest evenwichtige man-vrouw-balans

vrouwelijke advocaten is er zelfs verder gestegen, naar 63,6% (28 van de 44 advocaten). **Cleerdin & Hamer** en **Van Benthem & Keulen** volgen met respectievelijk 59,6% en 57,1%. Bij nieuwe binnenkomer DAS Rechtsbijstand is precies de helft van de 96 advocaten vrouw: 48 in totaal.

Nieuwe binnenkomers in de 'top 10' zijn **Hogan Lovells** en **Ploum**, waar het aantal vrouwelijke advocaten voor het eerst boven de 50% uitkomt. Vorig jaar was dit ook nog het geval bij Loyens & Loeff, Bird & Bird en Hekkelman,

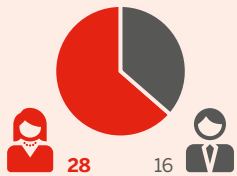
maar bij deze kantoren zijn de mannen weer in de meerderheid.

Van de grootste Zuidas-kantoren laat Houthoff de meest evenwichtige man-vrouwbalans zien: 49,4% van de 243 advocaten is vrouw (120). Loyens & Loeff en NautaDutilh volgen met ieder 48,2%, terwijl bij De Brauw 47,7% van alle advocaten vrouw is. Het aantal mannenbolwerken is ten opzichte van vorig jaar nog iets verder afgenomen: alleen bij AKD en Linklaters is nog meer dan twee derde van de advocaten van het mannelijke geslacht.

Top 10 Vrouwelijke advocaten 2022

1 (1)

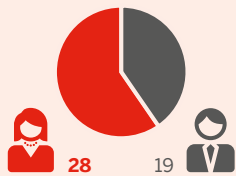
Eversheds Sutherland

totaal **44**
Vrouwelijke advocaten 2022 63,6%
 Vrouwelijke advocaten 2021 61,7%

2 (6)

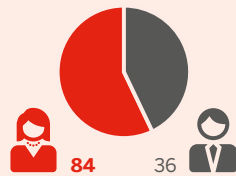
Cleerdin & Hamer

totaal **47**
Vrouwelijke advocaten 2022 59,6%
 Vrouwelijke advocaten 2021 53,5%

3 (6)

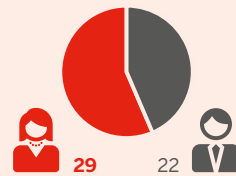
Van Benthem & Keulen

totaal **120**
Vrouwelijke advocaten 2022 57,1%
 Vrouwelijke advocaten 2021 53,5%

4 (2)

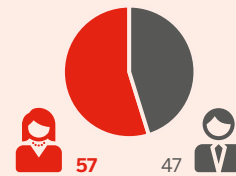
Wijn & Stael

totaal **51**
Vrouwelijke advocaten 2022 56,9%
 Vrouwelijke advocaten 2021 60,0%

5 (9)

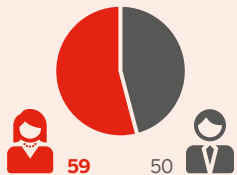
Nysingh

totaal **104**
Vrouwelijke advocaten 2022 54,8%
 Vrouwelijke advocaten 2021 50,5%

6 (3)

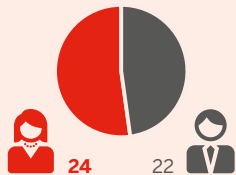
Kennedy Van der Laan

totaal **109**
Vrouwelijke advocaten 2022 54,1%
 Vrouwelijke advocaten 2021 55,3%

7 (19)

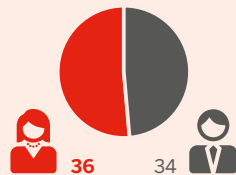
Hogan Lovells

totaal **46**
Vrouwelijke advocaten 2022 52,2%
 Vrouwelijke advocaten 2021 46,7%

8 (21)

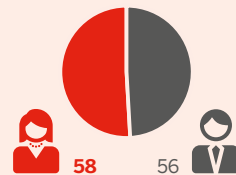
Ploum

totaal **70**
Vrouwelijke advocaten 2022 51,4%
 Vrouwelijke advocaten 2021 46,0%

9 (8)

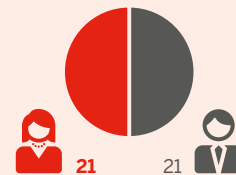
CMS

totaal **114**
Vrouwelijke advocaten 2022 50,9%
 Vrouwelijke advocaten 2021 51,3%

10 (5)

LXA Advocaten

totaal **42**
Vrouwelijke advocaten 2022 50,0%
 Vrouwelijke advocaten 2021 53,7%

Positie 11 t/m 50 Vrouwelijke advocaten 2022

POSITIE 2022	Kantoor	TOTAAL			Totaal % 2022
		Vrouw	Man	% 	
	Dirkzwager	58	58		116 50
	DAS Rechtsbijstand	48	48		96 50
13	HVG Law	53	54		107 49,5
14	Houthoff	120	123		243 49,4
	Van Doorne	85	87		172 49,4
16	Ten Holter Noordam	20	21		41 48,8
17	Boels Zanders	33	35		68 48,5
18	Loyens & Loeff	121	130		251 48,2
	NautaDutilh	120	129		249 48,2
20	BarentsKrans	37	40		77 48,1
21	Hekkelman	23	25		48 47,9
22	De Brauw Blackstone Westbroek	167	183		350 47,7
23	Pels Rijcken	77	85		162 47,5
24	Bird & Bird	30	34		64 46,9
	TRIP	23	26		49 46,9
26	Stibbe	98	116		214 45,8
27	Damsté	25	30		55 45,5
28	Norton Rose Fulbright	20	25		45 44,4
29	Osborne Clarke	19	24		43 44,2
30	Allen & Overy	86	111		197 43,7
31	Clifford Chance	60	78		138 43,5
32	Holla	32	42		74 43,2
33	Jones Day	16	22		38 42,1
34	Greenberg Traurig	18	25		43 41,9
35	Taylor Wessing	25	36		61 41
36	Van Diepen Van der Kroef	25	36		61 41
37	Stek	22	32		54 40,7
38	La Gro Geelkerken	22	32		54 40,7
39	DLA Piper	52	76		128 40,6
40	Freshfields Bruckhaus Deringer	31	46		77 40,3
41	Brinkhof	15	23		38 39,5
42	Baker McKenzie	30	47		77 39
43	Lexence	30	49		79 38
44	Dentons	29	49		78 37,2
45	Simmons & Simmons	21	36		57 36,8
46	DVDW	18	31		49 36,7
47	KienhuisHoving	15	27		42 35,7
48	BANNING	14	26		40 35
49	AKD	56	124		180 31,1
50	Linklaters	18	41		59 30,5

46,0%

Van de 4.785 advocaten bij de vijftig grootste advocatenkantoren zijn er in totaal 2.200 vrouw, oftewel 46%. Dit was vorig jaar nog 45,1%.

Vrouwelijke partners

Zeker: bij een kantoor met tien partners fluctueert een percentage heviger zodra er een vrouwelijke partner wegvalt – of er een mannelijke partner bij komt – dan bij een kantoor met twintig of meer partners. Met die nuance in het achterhoofd zijn in dit overzicht de vijftig grootste kantoren gerangschikt naar het percentage vrouwelijke partners.

Hier zit wel enige vooruitgang in, maar slechts heel mondjesmaat. Van de 1.064 partners bij de top 50-kantoren zijn er per 1 januari 2022 244 vrouw, oftewel **22,9%**.

Het totale aandeel vrouwelijke partners groeit maar mondjesmaat, naar 22,9%

Dit was een jaar geleden 21,9%. Net als vorig jaar is **Eversheds Sutherland** het kantoor met procentueel veruit de meeste vrouwelijke partners: zes van de dertien, oftewel 46,2%. Hierbij moet wel aangetekend worden dat het kantoor een jaar terug nog twee mannelijke partners meer had.

Ook boven de 40% vrouwelijke partners zitten Hogan Lovells (5 van de 12, 41,7%) en Bird & Bird (9 van de 22, 40,9%). Van Benthem & Keulen komt voor het eerst boven de 30% vrouwelijke

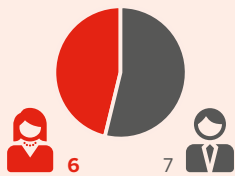
partners uit (5 van de 16). Van de Zuidas-kantoren hebben enkel NautaDutilh en Van Doorne partnergroepen die voor tenminste een derde uit vrouwen bestaan (resp. 35,1% en 33,3%). De nationale vestigingen van Allen & Overy en Baker McKenzie zijn juist onder de 30% gedaald.

Onderaan deze lijst bungelt LXA Advocaten in Tilburg, het enige kantoor waar alle partners man zijn. Bij DAS Rechtsbijstand zit dit anders; hier werkt de advocatenpraktijk überhaupt niet volgens het traditionele partnermodel.

Top 10 Vrouwelijke partners 2022

1 (1)

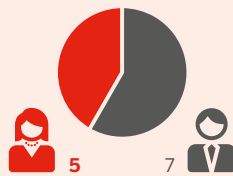
Eversheds Sutherland

totaal **16**
Vrouwelijke partners 2022 46,2%
 Vrouwelijke partners 2021 40,0%

2 (3)

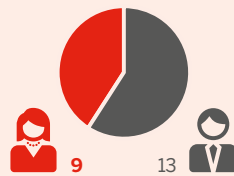
Hogan Lovells

totaal **12**
Vrouwelijke partners 2022 41,7%
 Vrouwelijke partners 2021 36,4%

3 (2)

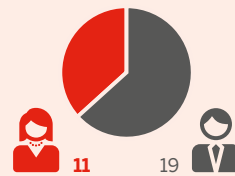
Bird & Bird

totaal **22**
Vrouwelijke partners 2022 40,9%
 Vrouwelijke partners 2021 38,1%

4 (12)

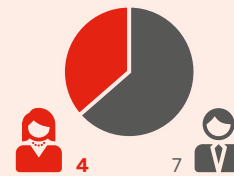
Kennedy Van der Laan

totaal **30**
Vrouwelijke partners 2022 36,7%
 Vrouwelijke partners 2021 29,6%

5 (3)

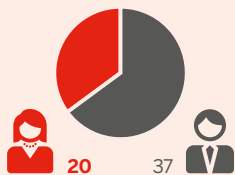
Wijn & Stael

totaal **11**
Vrouwelijke partners 2022 36,4%
 Vrouwelijke partners 2021 36,4%

6 (6)

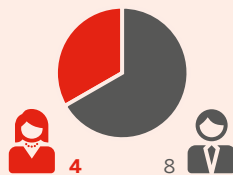
NautaDutilh

totaal **57**
Vrouwelijke partners 2022 35,1%
 Vrouwelijke partners 2021 33,9%

7 (7)

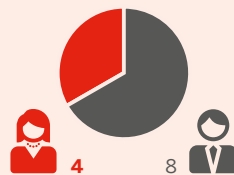
DVDW

totaal **12**
Vrouwelijke partners 2022 33,3%
 Vrouwelijke partners 2021 33,3%

7 (7)

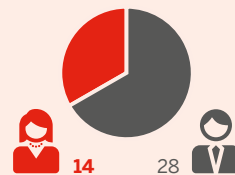
Norton Rose Fulbright

totaal **12**
Vrouwelijke partners 2022 33,3%
 Vrouwelijke partners 2021 33,3%

7 (10)

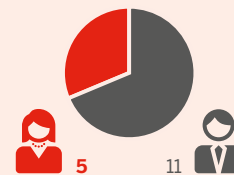
Van Doorne

totaal **42**
Vrouwelijke partners 2022 33,3%
 Vrouwelijke partners 2021 32,5%

10 (15)

Van Benthem & Keulen

totaal **16**
Vrouwelijke partners 2022 31,3%
 Vrouwelijke partners 2021 27,8%

Positie 11 t/m 50 Vrouwelijke partners 2022

2022	Kantoor	TOTAAL			% 	Totaal % 2022
		Vrouw	Man	 %		
11	Pels Rijcken	11	25		36	30,6
12	BANNING	4	10		14	28,6
	Nysingh	6	15		21	28,6
14	Allen & Overy	8	21		29	27,6
15	Jones Day	3	8		11	27,3
16	Baker McKenzie	5	14		19	26,3
17	Dirkzwager	6	17		23	26,1
18	Ten Holter Noordam	4	12		16	25,0
	HVG Law	4	12		16	25,0
	Clifford Chance	5	15		20	25,0
21	Loyens & Loeff	9	29		38	23,7
22	Damsté	3	10		13	23,1
23	CMS	5	17		22	22,7
24	Cleerdin & Hamer	2	7		9	22,2
25	Dentons	5	18		23	21,7
26	Hekkelman	3	11		14	21,4
	Stibbe	9	33		42	21,4
	Brinkhof	3	11		14	21,4
	Osborne Clarke	3	11		14	21,4
30	Ploum	4	15		19	21,1
31	Boels Zanders	5	19		24	20,8
	De Brauw Blackstone Westbroek	10	38		48	20,8
33	Linklaters	2	8		10	20,0
34	Holla	4	17		21	19,0
35	Taylor Wessing	1	5		6	16,7
	Houthoff	7	35		42	16,7
	BarentsKrans	3	15		18	16,7
38	AKD	9	53		62	14,5
39	Lexence	4	26		30	13,3
40	Freshfields Bruckhaus Deringer	2	14		16	12,5
	La Gro Geelkerken	2	14		16	12,5
42	Stek	2	15		17	11,8
43	DLA Piper	3	24		27	11,1
44	Van Diepen Van der Kroef	2	18		20	10,0
45	KienhuisHoving	1	12		13	7,7
46	TRIP	1	13		14	7,1
47	Greenberg Traurig	1	14		15	6,7
48	Simmons & Simmons	1	15		16	6,3
49	LXA Advocaten	0	9		9	0,0
	DAS Rechtsbijstand	0	0		0	0,0

11

Net als in 2021 zijn er elf kantoren waar tenminste 30% van de partnergroep uit vrouwen bestaat. De 39 andere kantoren komen hier niet aan, al komt een handvol in de buurt.

Salarissen

Hoewel niet alle top 50-kantoren de hoogte van hun bruto maand-salarissen willen openbaren, geven de tabellen – die ieder jaar weer veelvuldig worden geraadpleegd – een goed beeld van de beloningen in de zakelijke advocatuur. De onderlinge verschillen kunnen fors zijn: eerste- en vierdejaars advocaten bij de meest betalende kantoren verdienen per maand ruim anderhalf keer zoveel als bij de minst betalende kantoren. Voor zevendejaars

De best betaalde zevendejaars advocaat verdient 9.635 euro per maand

advocaten bedraagt het verschil tussen het meest en 'minst' betalende top 50-kantoor circa 4.000 euro.

De Brauw Blackstone Westbroek is volgens de aangeleverde gegevens het best betalende advocatenkantoor van Nederland. De salarissen voor advocaten met een, vier en zeven jaar ervaring komen respectievelijk uit op 4.534, 6.603 en 9.635 euro. Runner-up Linklaters zit hier per

ervaringsniveau steeds enkele tientjes onder, maar voerde bij het ter per se gaan van dit blad nog een review uit.

Het valt op dat met name de Nederlandse vestigingen van Angelsaksische kantoren hun advocaat-stagiairs en -medewerkers uitstekend belonen. Zo zien we naast Linklaters ook Dentons, DIA Piper, Hogan Lovells, Norton Rose Fulbright en Simmons & Simmons op hoge posities in

Overzicht Eerstejaars salarissen 2022

POSITIE	2022	2021	Advocatenkantoor	Bruto salaris in €
1	(2)	▲	De Brauw Blackstone Westbroek	4.534
2	(1)	▼	Linklaters	4.475
3	(3)	■	Hogan Lovells	4.159
4	(-)	▲	Norton Rose Fulbright	3.875
5	(-)	▲	Simmons & Simmons	3.850
6	(7)	▲	Dentons	3.775
7	(9)	▲	BarentsKrans	3.688
8	(6)	▼	DLA Piper	3.686
9	(13)	▲	Dirkzwager	3.659
10	(12)	▲	Eversheds Sutherland	3.650
11	(8)	▼	Stek	3.639
12	(10)	▼	CMS	3.635
13	(11)	▼	Lexence	3.505
14	(-)	▲	Osborne Clarke	3.333
15	(15)	■	Taylor Wessing	3.305
16	(16)	■	Ploum	3.289
17	(-)	▲	Nysingh	3.280
18	(14)	▼	HVG Law	3.250
19	(17)	▼	Ten Holter Noordam	3.183
20	(18)	▼	Hekkelman	3.182
21	(20)	▼	TRIP	3.178
22	(-)	▲	Boels Zanders	3.133
23	(24)	▲	KienhuisHoving	3.100
	(25)	▲	LXA Advocaten	3.100
25	(22)	▼	Wijn & Stael	3.062
26	(23)	▼	Kennedy Van der Laan	3.010
27	(26)	▼	Holla	2.927
28	(19)	▼	La Gro Geelkerken	2.702
29	(28)	▼	Damsté	2.650

Overzicht Vierdejaars salarissen 2022

POSITIE	2022	2021	Advocatenkantoor	Bruto salaris in €
1	(1)	■	De Brauw Blackstone Westbroek	6.603
2	(2)	■	Linklaters	6.211
3	(3)	■	Hogan Lovells	6.119
4	(4)	■	Dentons	5.799
5	(5)	■	DLA Piper	5.610
6	(7)	▲	CMS	5.596
7	(6)	▼	Stek	5.580
8	(-)	▲	Norton Rose Fulbright	5.500
9	(10)	▲	Eversheds Sutherland	5.300
10	(9)	▼	BarentsKrans	5.283
11	(-)	▲	Simmons & Simmons	5.225
12	(25)	▲	Dirkzwager	5.153
13	(11)	▼	Taylor Wessing	5.055
14	(-)	▲	Osborne Clarke	5.000
15	(14)	▼	Lexence	4.882
16	(15)	▼	Ploum	4.863
17	(16)	▼	Hekkelman	4.791
18	(-)	▲	Nysingh	4.743
19	(20)	▲	Holla	4.704
20	(17)	▼	Kennedy Van der Laan	4.672
21	(19)	▼	Ten Holter Noordam	4.669
22	(22)	■	TRIP	4.609
23	(24)	▲	LXA Advocaten	4.600
24	(21)	▼	HVG Law	4.500
25	(23)	▼	Wijn & Stael	4.448
26	(-)	▲	Boels Zanders	4.331
27	(28)	▲	KienhuisHoving	4.250
28	(18)	▼	La Gro Geelkerken	4.137
29	(29)	■	Damsté	4.044

De cijfers betreffen de bruto maandsalarissen, exclusief vakantiegeld, bonussen en andere voordelen

de lijstjes. Daarmee vergeleken houdt een kleiner Amsterdams kantoor als Stek knap stand, met zelfs een derde plaats in de salaristabel voor zevendejaars advocaten (bijna 8.500 euro bruto per maand).

Onderaan de lijstjes zijn meer kantoren te vinden van ver buiten de Randstad – waar de *war for talent* wellicht wat minder hevig woedt –, zoals KienhuisHoving, Damsté, TRIP en Boels Zanders.

Stek houdt qua salaris knap stand tussen de internationale kantoren

Overzicht Zevendejaars salarissen 2022

POSITIE		Advocatenkantoor	Bruto salaris in €
2022	2021		
1	(2) ↑	De Brauw Blackstone Westbroek	9.635
2	(1) ↓	Linklaters	9.529
3	(3) ▫	Stek	8.492
4	(-) ↑	Norton Rose Fulbright	8.100
5	(6) ↑	Dentons	7.978
6	(5) ↓	DLA Piper	7.831
7	(7) ▫	BarentsKrans	7.682
8	(-) ↑	Simmons & Simmons	7.450
9	(27) ↑	Dirkzwager	7.433
10	(8) ↓	Lexence	7.417
11	(11) ▫	CMS	7.396
12	(9) ↓	Kennedy Van der Laan	7.236
13	(-) ↑	Osborne Clarke	7.083
14	(13) ↓	Taylor Wessing	6.955
15	(16) ↑	Ploum	6.496
16	(14) ↓	Ten Holter Noordam	6.466
17	(18) ↑	HVG Law	6.250
18	(21) ↑	Holla	6.165
19	(-) ↑	Nysingh	6.103
20	(23) ↑	LXA Advocaten	6.100
21	(20) ↓	Hekkelman	6.084
22	(22) ▫	Wijn & Stael	6.000
23	(24) ↓	TRIP	5.925
24	(25) ↑	Damsté	5.725
25	(19) ↓	La Gro Geelkerken	5.543
26	(-) ↑	Boels Zanders	variabel
	(-) ↑	Hogan Lovells	variabel
	(-) ↑	KienhuisHoving	prestatiegericht

Leverage

De gemiddelde leverage ratio van de top 50-kantoren – de verhouding tussen equity partners en non-equity partners – steeg in 2020 licht, om gedurende 2021 weer iets te dalen. Het lijkt erop dat veel kantoren hun equity beter managen, met de kanttekening dat de leverage binnen verschillende praktijken sterk uiteen kan lopen. Een leverage-getal van tenminste 3,5 is gezond; grote full-service kantoren zouden moeten streven naar een ratio van 4,5 tot 5. De Brauw, Clifford Chance, Allen & Overy, HVG Law en Loyens & Loeff vallen op met een gemiddeld hoge leverage.

Top 30 Leverage 2022

POSITIE		Advocatenkantoor	LEVERAGE		Adv.Part.	
2022	2021		2022	2021	nb	
1	(-) ↑	Taylor Wessing	9,2	nb	61	6
2	(4) ↑	De Brauw Blackstone Westbroek	6,3	6	350	48
3	(3) ▫	Clifford Chance	5,9	6,2	138	20
4	(2) ↓	Allen & Overy	5,8	6,4	197	29
5	(1) ↓	HVG Law	5,7	7,3	107	16
6	(4) ↓	Loyens & Loeff	5,6	6	251	38
7	(7) ▫	Linklaters	4,9	5,3	59	10
8	(6) ↓	Houthoff	4,8	5,9	243	42
9	(13) ↑	Van Benthem & Keulen	4,3	3,8	84	16
10	(16) ↑	CMS	4,2	3,7	114	22
	(10) ▫	Cleerdin & Hamer	4,2	4,4	47	9
12	(9) ↓	Stibbe	4,1	4,5	214	42
13	(19) ↑	Dirkzwager	4	3,6	116	23
	(30) ↑	Nysingh	4	2,7	104	21
15	(16) ↑	Freshfields Bruckhaus Deringer	3,8	3,7	77	16
16	(19) ↑	DLA Piper	3,7	3,6	128	27
	(19) ↑	LXA Advocaten	3,7	3,6	42	9
18	(24) ↑	Wijn & Stael	3,6	3,1	51	11
19	(13) ↓	Pels Rijcken &	3,5	3,8	162	36
20	(19) ↓	NautaDutilh	3,4	3,6	249	57
21	(27) ↑	BarentsKrans	3,3	3	77	18
22	(12) ↓	Damsté	3,2	3,9	55	13
23	(24) ↑	Van Doorne	3,1	3,1	172	42
	(30) ↑	DVDW	3,1	2,7	49	12
	(13) ↓	Baker McKenzie	3,1	3,8	77	19
26	(-) ↑	Norton Rose Fulbright	2,8	nb	45	12
	(24) ↓	Hogan Lovells	2,8	3,1	46	12
28	(-) ↑	Ploum	2,7	nb	70	19
29	(-) ↑	Nysingh	2,7	nb	93	25
	(29) ▫	Kennedy Van der Laan	2,6	2,8	109	30
	(8) ↓	Simmons & Simmons	2,6	4,9	57	16

Notariaat 2022

De top 30 van de grootste notariaten van Nederland is dit jaar tamelijk stabiel. De groei is beperkt – hoewel het notariaat in 2021 een recordaantal van twee miljoen akten passeerde – en de top 10 is, ondanks wat lichte groei en krimp hier en daar, ongewijzigd.

Dit betekent dat het notariaat van Loyens & Loeff net als in voorgaande jaren ruimschoots het grootste van Nederland blijft, per 1 januari 2022 75 mannen en vrouwen sterk. Het aantal notarissen bij Loyens & Loeff is wel afgenomen, van tien vorig jaar naar zeven nu, maar het aantal kandidaat-notarissen steeg juist met liefst 10%, van 60 naar 66. Andere grote gecombineerde advocaten- en notariskantoren noteren een lichte krimp binnen het notariaat.

Houthoff behoudt de tweede plaats met 48 (kandidaat-)notarissen – vijf minder dan vorig jaar – gevolgd door NautaDutilh op plek drie met 37 (kandidaat-)notarissen (vorig jaar 38). De Brauw Blackstone Westbroek houdt stand op de vierde plaats en heeft er vergeleken met vorig jaar een notaris bij. In totaal

werken er nu 32 (kandidaat-)notarissen tegenover 34 vorig jaar.

Het Notarieel, dat zes vestigingen telt verspreid door oostelijk Nederland, blijft net aan het grootste onafhankelijke notariskantoor van Nederland. Wel is ook hier sprake van enige krimp, met nu 30 notariëlen tegenover 34 vorig jaar. **Hermans & Schuttevaer**, gevestigd in Amsterdam en Utrecht, zit Het Notarieel op de hielen en is doorgegroeid naar eveneens 30 (kandidaat-)notarissen. Het Notarieel heeft één notaris meer en staat daarom een plekje hoger.

Tot de snelste groeiers behoort de hoogste nieuwe binnenkomer van vorig jaar: **Westport Notarissen**, gevestigd in Naaldwijk en Rotterdam. Het notariskantoor stoot door van de zeventiende

naar een gedeelde elfde plaats met 24 (kandidaat-)notarissen (vorig jaar twintig). Ook Zuidbroek Notarissen stoot flink door, van plek 26 naar de (gedeelde) vijftiende plaats. De enige nieuwkomer dit jaar is Schut van de Ven, te vinden op een gedeelde plaats 22.

Man-vrouwverhouding

In tegenstelling tot de advocatuur bestaat het notariaat voor de meerderheid uit vrouwen, wat vooral komt door de vele kandidaat-notarissen die werkzaam zijn bij de top 30-kantoren; van hen is 70% vrouw. Van de ruim 153 notarissen verbonden aan deze kantoren is 43 vrouw, oftewel 28%. Dat is een iets lager percentage dan de 29,3% van een jaar eerder. Opvallend is dat bij zowel Stibbe als Hermans & Schuttevaer het notariaat voor 83,3% uit vrouwen bestaat.

Dirkzwager, Westport Notarissen, Zuidbroek Notarissen

Allen & Overry, Hoekstra & Partners, TRIP

748

Het totale aantal arbeidsplaatsen voor notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen in de top 30 (vorig jaar 763).

75

Loyens & Loeff blijft het Zuidas-kantoor met het grootste notariaat. Er zijn nu 75 (kandidaat-)notarissen werkzaam.

Top 30 Nederlandse notariskantoren 2022

POSITIE	TOTAAL	Aantal notarissen per kantoor		Verdeling notarissen in 2022		
		2022	2021	2022	2021	Verdeling
1 (1)	Loyens & Loeff	75	72	7	2	66
2 (2)	Houthoff	48	53	6	1	41
3 (3)	NautaDutilh	37	38	6	1	30
4 (5) ↑	De Brauw Blackstone Westbroek	32	34	5	0	27
5 (6) ↑	Hermans & Schuttevaer	30	29	8	1	21
(4) ↓	Het Notarieel	30	34	9	6	15
7 (7)	Van Doorne	29	28	5	4	20
8 (8)	VBC	29	26	4	2	23
9 (10) ↑	Actus notarissen	26	22	8	3	15
10 (10)	Hekkelman	25	22	7	1	17
11 (17) ↑	Westport Notarissen	24	20	8	3	13
(13) ↑	Dirkzwager	24	21	7	2	15
(8) ↓	Hoekstra & Partners	24	26	6	3	15
14 (13) ↓	Baker Mckenzie	21	21	2	1	18
15 (19) ↑	Van Putten Van Apeldoorn	20	18	6	4	10
(26) ↑	Zuidbroek notarissen	20	16	7	0	13
(13) ↓	Daamen De Kort van Tuijl Notarissen	20	21	8	2	10
(10) ↓	Allen & Overy	20	22	4	0	16
19 (19)	Olenz Notarissen	19	18	4	2	13
(19)	VDB Advocaten Notarissen	19	18	3	3	13
(17) ↓	Hartman LMH	19	20	3	1	15
22 (-) ↑	Schut van de Ven	18	13	2	2	14
(24) ↑	Stibbe	18	17	2	0	16
(19) ↓	HVG Law	18	18	2	4	12
(13) ↓	TRIP	18	21	4	0	14
26 (26)	AKD	17	16	5	1	11
(26)	Abma Schreurs	17	16	5	0	12
(26)	DLA Pipe	17	16	3	1	13
(24) ↓	CMS	17	17	4	1	12
(19) ↓	Buren	17	18	3	0	14

■ Aantal notarissen in 2022 ■ Aantal toegevoegde notarissen in 2022 ■ Aantal kandidaat notarissen in 2022

30

De grootste 'pure' notariskantoren in de lijst zijn Het Notarieel en Hermans & Schuttevaer; zij tellen beide 30 (kandidaat-)notarissen.

68,8%

Het percentage vrouwelijke kandidaat-notarissen werkzaam bij de dertig grootste notariaten.

Cumulatief 2022

Loyens & Loeff mag dan ruim twee keer zoveel (kandidaat-) notarissen tellen als De Brauw Blackstone Westbroek, maar laatstgenoemde zet daar wel zoveel meer advocaten tegenover (bijna honderd) dat de eerste plaats in de cumulatieve top 30 gehandhaafd blijft (350 advocaten en 32 notarissen in

Enkele kantoren wisselen stuivertje in de cumulatieve top 30

totaal). Loyens & Loeff staat met 326 fee-earners (fiscalisten niet meegerekend) op de tweede plaats.

In de top tien wisselen twee kantoren van positie: Van Doorne stijgt een plaatsje en gaat van acht naar zeven met 201 advocaten en notarissen. Dit gaat

ten koste van AKD, nu op de achtste plek met in totaal 197 fee-earners. Verderop wisselen ook CMS en HVG Law stuivertje. In de onderste regionen van de cumulatieve lijst stijgen onder meer Ploum, Hekkelman, Taylor Wessing en Damsté iets, terwijl Linklaters, TRIP en Simmons & Simmons iets wegzakken.

Top 30 Advocaten en notarissen cumulatief 2022

POSITIE	TOTAAL	2022		2021		Verdeling advocaten en notarissen in 2022	
2022	2021	Kantoor	2022	2021	2022	2021	2022
1	(1)	De Brauw Blackstone Westbroek	382	363	350	32	350
2	(2)	Loyens & Loeff	326	330	251	75	251
3	(3)	Houthoff	291	308	243	48	243
4	(4)	NautaDutilh	286	295	249	37	249
5	(5)	Stibbe	232	237	214	18	214
6	(6)	Allen & Overy	217	223	197	20	197
7	(8) ↑	Van Doorne	201	193	172	29	172
8	(7) ↓	AKD	197	201	180	17	180
9	(9)	Pels Rijcken	172	172	162	10	162
10	(10)	Clifford Chance	149	145	138	11	138
11	(11)	DLA Piper	145	140	128	17	128
12	(12)	Dirkzwager	140	135	116	24	116
13	(14) ↓	CMS	131	130	114	17	114
14	(13) ↓	HVG Law	125	134	107	18	107
15	(15)	Nysingh	112	105	104	8	104
16	(16)	Baker McKenzie	98	102	77	21	77
17	(18) ↑	Van Benthem & Keulen	92	94	84	8	84
18	(18)	Dentons	91	94	78	13	78
19	(17) ↓	Lexence	90	95	79	11	79
20	(20)	BarentsKrans	87	80	77	10	77
21	(21)	Freshfields Bruckhaus Deringer	85	77	77	8	77
22	(23) ↑	Ploum	79	70	70	9	70
23	(25) ↑	Hekkelman	73	66	48	25	48
24	(28) ↑	Taylor Wessing	71	60	61	10	61
25	(26) ↑	Linklaters	68	63	59	9	59
26	(22) ↓	TRIP	67	72	49	18	49
27	(30) ↑	Damsté	66	54	55	11	55
	(27)	Bird & Bird	66	62	64	2	64
29	(24) ↓	Simmons & Simmons	63	69	57	6	57
30	(30)	KienhuisHoving	56	54	42	14	42

■ Aantal advocaten in 2022 ■ Aantal (kandidaat) notarissen in 2022

Een krappe juridische arbeidsmarkt?

Vanwege de vele geluiden over een krappe juridische arbeidsmarkt, bevatte de Stand-enquête dit keer een aanvullende vraag: hoe moeilijk – of makkelijk – komen advocaten- en notariskantoren momenteel aan goede nieuwe mensen?

Deze vraag was uitgesplitst naar advocaten- en notariskantoren, en naar juridisch en ondersteunend personeel. Hoewel bijna een kwart van de kantoren ervoor koos de vraag niet in te vullen, rijst wel het beeld dat het aantrekken van goed juridisch talent én ondersteunend personeel momenteel alles behalve vanzelf gaat. Daarbij hebben notariaten het nog wat moeilijker

Het vinden van goed juridisch en ondersteunend personeel gaat alles behalve vanzelf

dan advocatenpraktijken, zo blijkt uit de percentages.

Het aantal kantoren dat aangeeft dat nieuwe medewerkers 'prima te vinden' zijn, is overduidelijk in de minderheid (nog geen 20% van de kantoren). Het aantal advocatenkantoren dat 'ze komen vanzelf bij ons' durfde aan te kruisen, komt zelfs uit op precies twee; Van Benthem & Keulen en Ploum.

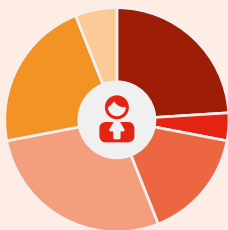
Van de advocatenkantoren geeft 28% aan dat juridisch personeel momenteel 'moeilijk' of zelfs 'haast niet' te vinden is. Bij de notariskantoren is dit percentage nog hoger: 40%, oftewel twee op de vijf kantoren. Voor wat betreft

ondersteunend personeel is de problematiek iets minder groot: 22% van de advocatenkantoren zegt dat dit moeilijk is, tegenover een derde van de notariskantoren.

Enkele kantoren gaven een korte toelichting op deze vraag. Over het algemeen hebben zij weinig moeite om advocaat-stagiairs of (jonge) kandidaat-notarissen aan zich te binden. Het probleem zit hem vooral in nieuwe mid-level en senior krachten. In een uitgebreider artikel verderop in dit magazine geven meerdere gecombineerde kantoren aan dat het soms maanden kan duren voordat deze vacatures zijn opgevuld.

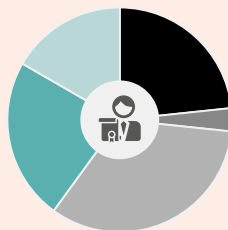
Kunt u aan juridisch personeel komen?

Advocatenkantoren

Geen antwoord	24%
Ze komen vanzelf bij ons	4%
Prima te vinden	16%
Gaat wel	28%
Moeilijk te vinden	22%
Haast niet te vinden	6%

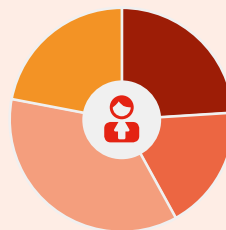
Notariskantoren

Geen antwoord	23%
Ze komen vanzelf bij ons	0%
Prima te vinden	3%
Gaat wel	33%
Moeilijk te vinden	23%
Haast niet te vinden	17%

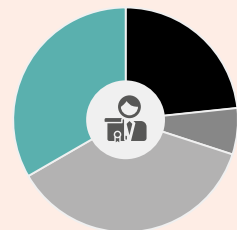
Kunt u aan (niet-juridisch) kantoorpersoneel komen?

Advocatenkantoren

Geen antwoord	24%
Ze komen vanzelf bij ons	0%
Prima te vinden	18%
Gaat wel	36%
Moeilijk te vinden	22%
Haast niet te vinden	0%

Notariskantoren

Geen antwoord	23%
Ze komen vanzelf bij ons	0%
Prima te vinden	7%
Gaat wel	37%
Moeilijk te vinden	33%
Haast niet te vinden	0%

Gerard Tanja is partner bij Venturis Consulting Groep en adviseert advocatenkantoren over o.a. strategie en marktpositionering.

Het belang van Amsterdam neemt toe

“De groeipercentages sinds 2017 laten een interessante ontwikkeling zien. Zet de top 50 van de grootste advocatenkantoren en hun groeicijfers af tegen de stagnerende groei van de totale balie – nu ruim 18.000 advocaten –, en je ziet duidelijk dat het belang van Amsterdam verder is toegenomen. De gehele balie blijft nagenoeg stabiel, bepaalde regio's krimpen zelfs, maar de zakelijke advocatuur in Amsterdam groeit, vooral de Nederlandse vestigingen van internationale kantoren.

Dat hangt uiteraard samen met de toenemende internationalisatie van de grootzakelijke advocatuur in Amsterdam. Bijna alle Nederlandse vestigingen van internationale kantoren zijn flink gegroeid, op enkele uitzonderingen als Jones Day en Simmons & Simmons na. Ga maar na: Eversheds Sutherland, Taylor Wessing, Dentons, DLA Piper, Freshfields, Linklaters, Greenberg Traurig en Osborne Clarke

zijn allemaal uitgebreid. Ze zijn ook bijna allemaal te vinden in de top 25 van de snelste groeiers in de laatste vijf jaar. Inmiddels bestaat de top 50 voor een derde uit internationale kantoren.

Buitenlandse kantoren pakken kortom steeds meer marktaandeel. Dat lijkt me deels een gevolg te zijn van de Brexit; die

heeft Britse kantoren doen besluiten om hier een vestiging te openen – zoals ook Pinsent Masons afgelopen jaar – of om Nederland tot een belangrijk onderdeel te maken van de internationale groei-strategie. Nederland heeft zich immers ontwikkeld tot een buitengewoon belangrijke jurisdictie in Europa – na Duitsland, Frankrijk en Italië – onder meer op het gebied van private equity-transacties, corporate advies, vastgoed, litigation en massaclaims.

Wat ook meetelt: de Nederlandse cliënten van dit type kantoren doen steeds vaker internationaal zaken. Dan is het voor hen wel zo gemakkelijk om naar een advocatenkantoor te gaan dat hen ook in andere landen kan bijstaan.

Nationale praktijken

Een andere relevante ontwikkeling is dat een aantal van oorsprong regionale advocatenkantoren erin is geslaagd om nationale praktijken op te bouwen. Hierdoor zijn deze kantoren flink gegroeid, zoals Dirkzwager, Nysingh, Damste, Holla en Hekkelman. De partners bij deze organisaties zijn bezig stappen te zetten, en dat betaalt zich uit. Ze maken een ontwikkeling door naar nationale mid-market kantoren en er is een professionaliseringsstag gemaakt. In het upper mid-market segment zie je nichekantoren als Stek, Wijn & Stael en Florent een mooie ontwikkeling doormaken, maar ook meer full-servicekantoren in dit segment als Barents-Krans en Ploum groeien. Kantoren die dit (nog) niet is gelukt, blijven stabiel, of krimpen, zoals onder meer Banning, Boels Zanders en KienhuisHoving.

Voor de komende jaren verwacht ik dat deze trends doorzetten. Met de verdere versterking van Amsterdam als epicentrum van de zakelijke advocatuur zullen kantoren in andere regio's eerder consolideren. Tenminste, als het hen niet lukt om een meer nationale praktijk op te bouwen, of voldoende talent aan te trekken. De strijd om talent zal alleen maar verder toenemen. Met nog enkele nieuwe internationale spelers die er zeker bij gaan komen en de Big Four-accountantskantoren die staan te trappelen om de advocatenmarkt op te gaan, zal een aantal kleinere kantoren op zoek moeten gaan naar samenwerking. Of zelfs een overname.”

Met input van Martijn Lesterhuis

‘Buitenlandse kantoren pakken steeds meer marktaandeel’